REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
*Brașov*, piața mare *nr. 30.*
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURĬ:
în Viena la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
*Administrațiunea*, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 92. Brașov, Sâmbătă 27 Aprilie (10 Maiŭ). 1902.

## Espunerea lui Goluchowski.

Spiritul, care rĕsuflă din espunerea contelui Goluchowski asupra politicei esteriόre a monarhiei nóstre, ce a făcut'o alaltă-erĭ în comisiunea delegațiunii austriace, este mult mai liniștit, și în genere ministrul de esterne vede situațiunea actuală mult mai lămurită decât cum o vĕḑuse în esposeul sĕu din anul trecut.

Tóte espunerile de felul acesta se cetesc fórte ușor și fluent, ele sunt cu măestrie diplomatică redactate, așa că tot cuprinsul lor pare rotunḑit și așa alcătuit, ca sĕ producă tocmai efectul acela, pe care l'a avut în vedere autorul.

Așa și-a cumpănit și s'a rotunḑit și contele Goluchowski cât sĕ póte de neted espunerea sa. Resultatele, la care ajunge, se presentă „în tóte privințele favorabile și multămitóre“.

In adevĕr, de acum un an s'au limpeḑit binișor cele două cestiunĭ marĭ ce preocupau pe ministrul nostru de esterne: aceea a reînoirei triplei alianțe și cestiunea raporturilor speciale cu Rusia pe temeiul învoielei dela 1897 privitor la Orientul european.

Pentru prima óră află lumea, că tratatul triplei alianțe dureză până în Maiŭ 1903, și că cele trei puterĭ au schimbat deja asigurărĭ formale că vor susține alianța și mai departe și că a rĕmas numai sĕ se sĕvêrșéscă la timpul cuvenit subsemnarea nouelor tratate.

Ca în tot-déuna ministrul de externe a accentuat scopurile pacínice ale alianței puterilor centrale adăogênd, că asemenĭ scopurĭ urmăresce și alianța dublă și că ast-fel ambele marĭ grupărĭ se întregesc în promovarea problemelor lor pacínice.

Sistemul acesta de contra-balansă e mult lăudat de contele Goluchowski, care ca dovadă mai nouă a citat tratatul anglo-japonez față cu care s'a încheiat convențiunea ruso-francesă privitóre la China și Corea.

Pe drumul acesta Goluchowski vine a esplica raporturile intime, ce esistă aḑĭ între Italia și Francia și propriile raporturĭ ale monarchiei nóstre cu Rusia pe basa înțelegerei dela 1897.

Aicĭ se opresce ministrul de esterne ceva mai mult dând a-se cunósce, că raportul amintit al Austro-Ungariei cu Rusia s'a îmbunătățit în mod îmbucurător, ceea-ce este după dênsul apariținnea cea mai îmbucurătóre din timpul mai recent.

Cu tóte acestea nu a întrelăsat contele Goluchowki a ventila și „disonanțele“ ce s'ar puté ivi între cabinetele din Viena și Petersburg în urma agitațiunilor elementelor nestatornice și turbulente din peninsula balcanică. Pe noi ne interesézá în deosebĭ că, după cum constată ministrul cu aplomb, învoiéla cu Rusia impune evitarea orĭ-căruĭ amestec în afacerile interne ale statelor balcanice și pretinde dela ambele puterĭ sĕ veghieze neîntrerupt ca fierberea de acolo sĕ nu causeze grave complicațiunĭ.

A vorbit de admonierile ce li-s'au adresat din partea monarchiei nóstre și a Rusiei statelor balcanice, de mĕsurile militare ale Turciei pentru suprimarea eventualelor rĕscólei, adaugênd că cu tóte astea lucrurile s'au desvoltat acolo într'un mod fórte neplăcut.

A mai vorbit și de mĕsurile de sanare ce trebue sĕ le ia Turcia și a indicat marea cestiune a reformelor administrației deplorabile turcescĭ.

Despre România contele Goluchowski s'a esprimat în terminii cei mai măgulitorĭ ḑicênd, că domnitorul și consilierii sĕĭ, evitând orĭ-ce politică aventuriósă își dedică de-un pătrar de vêc tótă atențiunea întăririi interióre a țĕrei și aduse statul român ca esemplu demn de imitat pentru statele tinere din Orient.

După tóte acestea contele Goluchovschi a ajuns la cestiunea gravă și delicată a pactului austro-ungar.

Aicĭ e *punctum saliens* al situațiunei interióre a monarchiei. Seriositatea momentului o recunósce ministrul de esterne pe deplin, vede și greutățile cele marĭ ce se pun în calea reînoirii pactului, dér optimismul îl covêrșesce și speréză firm, că opera „concentrațiunei patriotice“ va succede și că factorii competențĭ în cele din urmă vor afla un mijloc ca sĕ se înțelégă asupra tarifului vamal autonom și a pactului economic ambele părțĭ ale monarhiei.

Intrebarea, ce se ridică pentru moment în fața acestei așteptărĭ, va fi în cuvênd într'un fel séu altul deslegată.

---

**Tratatele de comerciŭ ale Italiei cu Austria și Germania.** Negocierile Italiei în privința reînoirei tratatelor de comerciŭ cu Germania și Austria, mai cu sémă cu acésta din urmă, vor fi fórte dificile. Convențiunile nu se vor mai putea încheia în condițiunile din trecut. In vreme ce Austria, dela 1891 până la 1900 și-a mărit exportul în Italia cu 17 milióne în termen mijlociu, exportul Italiei în Austria s'a mărit cu 75 milióne. In ceea ce privesce Germania, resultatele schimbărilor sunt de asemenea în favorul Italiei. In aceeașĭ periódă, în timp ce exportul german în Italia s'a urcat cu 53 de milióne, exportul Italiei s'a mărit cu 118 milióne. Cu tendințele protecționiste, carĭ au curs în momentul de față în Austria și Germania, prevederile sunt pesimiste în privința nouelor convențiunĭ comerciale. Pe de altă parte, un debușeu în Elveția nu se va puté întocmi, din causa întreruperei relațiunilor diplomatice dintre cele două țĕrĭ. De altfel nicĭ pentru Elveția resultatele actualelor tratate nu sunt de mare folos: exportul Elveției în Italia a scăḑut cu 6 milióne, în vreme ce exportul Italiei în Elveția a progresat cu 78 milióne.

**Mesagiul bulgar** prin care principele Ferdinand a deschis sesiunea sobraniei constată calmul, ce domnesce în interiorul țĕrii, regularitatea ultimelor alegerĭ și bunele relațiunĭ ale Bulgariei cu Rusia, marile puterĭ și mai ales cu statele vecine. Mesagiul anunță realisarea împrumutului bulgar. Sobrania a ales președinte pe Dragan Zankoff.

---

### Pericolele politicei de rassă maghiare.

Din incidentul fantasmagoriilor de stat național ale lui Banffy (I serie), ḑiarul *„Deutsche Zeitung“* din Viena, ale cărei sănĕtóse vederĭ cetitorii noștri au avut ocasiune sĕ le aprecieze în diferite rêndurĭ, se ocupă de acéstă problemă, într'un articol, din care estragem următórele:

„Étă că vine tocmai la timp potrivit bucătarul-șef politic pensionat și actualmente prim-mareșal de curte, baronul Banffy Dezsö și desfășură în revista „Magyar Közélet“ un plan, menit a salva de disoluția amenințătóre nu numai Ungaria, ci împreună cu acésta și Austria cu tripla alianță cu tot. „P. Lloyd“ a binevoit a traduce întregul plan pe nemțesce, pentru-ca sĕ se inițieze și ceilalțĭ părtașĭ ai triplei alianțe în misteriele politicei maghiare de naționalitățĭ, unica posibilă. Ascultațĭ:

De vreme-ce Austria în urma diferitelor tendințe centripetale (ar fi sĕ fie centrifugale, dér nu poțĭ cere dela „P. L.“, care nicĭ nemțesce nu scie, sĕ scie și latinesce. — Observația redacției „D. Z.“ — Noi ne temem, că în originalul maghiar va fi fost așa, cunoscut fiind, că cumĕtrul Banffy nu prea e meșter în sciința de limbĭ.—Red.), nicĭ nu póte veni în considerare, ca membru întăritor în tripla alianță, — „numai Ungaria ar fi partea, care ar puté potența puterea triplei alianțe“. Și pentru-ca Ungaria sĕ pótă rĕmâné în acéstă fericită situațiune, trebue — ca s'o spunem pe scurt — toțĭ locuitorii Ungariei, carĭ nu sunt de la natură Maghiarĭ, sĕ se facă Maghiarĭ „pe cale artificială“. Și décă Maghiarii nu vor fi capabilĭ a resolvi acéstă problemă a statuluĭ, care sĕ fie național în tóte încheiturile sale, atuncĭ „nu putem noi“ (Maghiarii) — scrie Banffy — sĕ esistăm nicĭ ca stat pentru durată. Étă de ce trebue și Germanii dinafară, ba chiar și tripla alianță sĕ întîmpine cu simpatie politica de maghiarisare cea mai turbată. Dér d-l Banffy scie și mai mult: el ḑice, că ar fi interesul eminent (Banffy sĕracul ḑice „imminent“. Ce sĕ-i facĭ, décă îl încurcă cuvintele strĕine!) al dinastiei nóstre, ca „cetățenii maghiarĭ, séu carĭ vor fi făcuțĭ maghiarĭ ai Ungariei, sĕ nu aibă nicăirĭ elemente înrudite“ și ca atarĭ sĕ le fie imposibil a gravita înafară.

Pe noi ne preocupă aicĭ deocamdată — continuă „D. Z.“ — în prima linie Germanii din Ungaria, fiind-că ne privesc mai de-aprópe și fiind-că póte avem și noi dreptul de-a ḑice un cuvênt, décă statul gemen legat de noi și-ar propune drept problemă a despoia de ființa lor etnică pe cele două milióne de conaționalĭ ai noștri. — Căcĭ dór și pe noi ne interesézá, ca acest proces sĕ nu se facă fără protestărĭ de forță elementară. Ce e drept protestézá chiar și înșișĭ aceștĭ Germanĭ și noi credem, că este un esperiment cu desĕvêrșire neghiob, ceea-ce recomandă d-l Banffy și la esecutarea căruia se lucréză cu destul zel; însĕ deja încercarea de-a maghiarisa pe toțĭ Nemaghiarii, este o fărădelege politică și proprie de-a alimenta tendințele centrifugale, décă ar fi esistând asemenea tendințe în imperiul corónei Sf. Stefan, ba a-le provoca în mod direct la poporul, la care încă nu esistă. Căcĭ este clar: Dat fiind puternicul sentiment național deșteptat tocmai prin politica nebună de maghiarisare la toțĭ Nemaghiarii, este pur și simplu un nonsens a-se gândi numai la maghiarisarea lor, adecă la desnaționalisarea a $^2/_3$ a populațiunei. Asta este curată nebunie!

Diarul german susține, că o asemenea politică este un atentat direct contra consolidării statului ungar, căcĭ singurul resultat al acestei politicĭ este înstrĕinarea Nemaghiarilor de către statul ungar ni nu se póte imagina, cum o asemenea politică disolvantă ar puté fi în interesul dinastiei.

„D. Z.“ arată abusul, ce se face din partea lui Banffy și a redactorului-șef dela „M. Nemz.“ cu interpretarea falsă a cuvintelor Monarchului, cu carĭ a deschis sesiunea legislativă din tómna trecută, și în carĭ se pretinde a fi proclamat necesitatea zidirei statului național.

Diarul german încheie recomandând guvernului o politică conciliantă. *„Tăgăduirea cestiunei naționalităților, care tăgăduire se încércă d-l Szell a o aduce la modă, nu duce la nimic. Acésta n'are nicĭ măcar efect prorogativ, căcĭ sub cenușe arde focul, pe care nu vor sĕ-l vadă* și până în ḑiua de astăḑĭ încă nu s'a stins nicĭ un foc — prin aceea, că cine-va i-a întors spatele“.

---

## Din delegațiunea austriacă.

*Discursul ministrului de esterne.*

Comisiunea budgetară a delegațiunei austriace a ținut alaltăerĭ după amiaḑĭ ședință. La ordinea ḑilei fiind budgetul ministeriului de esterne, înainte de-a întra în discuțiune, ministrul de esterne contele Agenor *Goluchowski* și-a făcut espunerile asupra politicei esterne:

Contele **Goluchowski** spune mai întâiŭ, că raporturile esterne ale monarchiei sunt favorabile și liniștitóre.

*Tripla alianță* espiră în Maiŭ 1903. Menținerea ei o voesc în mod hotărît cabinetele celor trei puterĭ și, în scopul acesta, s'au făcut deja declarațiile formale. Alianța *conservativă* va servi și pe viitor pacea. Acelașĭ scop conservativ îl are și alianța ruso-francesă. Ele așa-dér se completéză și urmăresc o acțiune paralelă. Un alt caracter al triplei alianțe e, că face posibil, că unul din membrii ei póte sĕ între la învoială asupra intereselor speciale c'un alt membru din cealaltă alianță, cum e, spre pildă, înțelegerea franco-italiană și înțelegerea austro-rusă.

*Austro-Ungaria și Rusia.* Din momentul când în mod autoritativ s'a putut stabili, că nicĭ monarchia austro-ungară, nicĭ Rusia nu urmăresc scopurĭ egoiste, orĭ avantagii teritoriale în Orientul mai apropiat, a trebuit în mod logic sĕ dispară neîncrederea, ce a dăinuit mulțĭ anĭ de-arêndul în raporturile dintre cele două imperii. E de sperat, că starea acésta se va consolida tot mai mult, independent de neînțelegerĭ trecĕtóre, carĭ pot sĕ se ivéscă chiar și pe lângă raporturile cele mai intime. Ințelegerea făcută în Peters-

burg culminéză în obligamente reciproce: a nu face nimic și a nu permite nimic, ce ar pute sě turbure echilibrul posițiunei de paritate, ce o ocupă cele două imperii în Orientul europén. In urma acésta este a-se evita orĭ-ce amestec în afacerile interne ale statelor balcanice, pentru-ca astfel sě se prevină orĭ-ce încercare îndreptată spre provocarea de frecărĭ cu Rusia. Datoria nóstră este, de-a menține înțelegerea și de a-o apěra contra tuturor pericolelor. Pentru acésta e absolut necesar, ca amêndouě părțile sě respecte consciențios tóte condițiile. Nicĭ un moment nu mě îndoesc, că și în Petersburg esistă *voința seriósă*, ca în privința acésta sě țină pas cu Austro-Ungaria.

*Pericolele din Balcanĭ.* Apropierea dintre cele douě imperii face posibil, ca în strînsă solidaritate Austro-Ungaria și Rusia se procedeze contra *pericolelor balcanice.* Acésta nu e o acțiune prisositóre, fiind-că stările din *clasicul cuib de furtune* al Europei lasă mult de dorit: comitetele revoluționare se întăresc necurmat și din partea turcéscă nu s'a ameliorat nimic în vechile stărĭ litigióse administrative. Atât advertismentele repețite ale nóstre, cât și ale Rusiei, n'au făcut decât sě împiedece simplu înăsprira pericolelor, dér în mod calmant a influințat și mobilisarea Turciei. Cu tóte acestea, în acest punct al globului nostru starea lucrurilor ne oferă *un tablou fórte neamical.* din care causă cabinetele din Viena și Petersburg, pe carĭ în primul rênd le intereséză evenimentele de-acolo, trebue *se procédă în înțelegere, tratând cu cea mai mare consecvență aceste stărĭ, décă vrem sě se evite. ca ele se provoce într'o di o formală catastrofă.*

*Turcia.* Tendința celor douě puterĭ de-a menține *status quo* în Balcanĭ și de-a garanta integritatea Turciei, are condițiunĭ. Condițiile nu se epuiséză prin aceea, ca Turcia sě ia měsurĭ suficiente pentru sanarea raporturilor; ea trebue se aplice forțe coróspundětóre contra tendențeler rěsvrětitóre și *sě nu tolereze stărĭ anarchice pe teritoriul seu.* Ea numai atuncĭ póte conta la sprijin real și durabil, décă paralel cu eventuala pedepsire prin arme, organele ei nu vor trece peste měsurile, carĭ sunt absolut suficiente în interesul susținerei ordinei; de altă parte Turcia renunțând la *principiile ei de guvernare greșite* de până acum, pětrunsă de sentimentul dreptului, va întroduce odată în afacerile interne ale vilaetelor administrație umană, care singură póte sě facă nesimțitóre populația față cu agitațiunile dinafară și s'o rețină dela pașĭ desperațĭ. Dimpotrivă crudelitățĭ și siluirĭ, carĭ ajung de-o potrivă pe criminal și pe nevinovat, nu pot decât sě înăspréscă situațiunea și sě mâne apa pe móra acelor agitatorĭ secrețĭ, carĭ lucrând din depărtare, fac tot posibilul sě pună Turcia într'o falsă situație și astfel sě-șĭ pótă ajunge scopul.

In spiritul acesta s'au mișcat somațiunile nóstre și ale Rusiei adresate Pórtei. E fórte de dorit, ca Pórta sě și-le pună la inimă *înainte de-a fi prea târdiu* în interesul statului quo, care în cele din urmă pe ea o privesce mai de-aprópe și contra căruia ar pěcătui grav, décă n'ar asculta de advertismentele, ce i-le dau amicii ei sincerĭ.

*Serbia și Bulgaria* trebue se nisuéscă serios, de a-șĭ ține în frâu elementele turbulente, nu cum-va sě-șĭ atragă *acusa complicităţii.* In cas contrar ele îșĭ pierd simpatiile și bunăvoința nóstră și sgudue încrederea pusă în capabilitatea lor de desvoltare.

*România.* Cum că vecinul regat al României *ocupă un loc atât de frunte între popórele europene*, acésta se póte mulțumi muncei calme și chibzuite depuse de *înțeleptul ei domnitor și de consilierii sěi*, carĭ și-au câștigat marĭ merite în jurul inflorirei țěrei prin aceea, că s'au ținut în reservă în mod consciențios de orĭ ce aventurĭ și pădindu-șĭ cu îngrijire independența de stat și independența politică de influențele externe, de un sfert de secol și-au concentrat tótă atențiunea asupra consolidării ei interne. Acest *esemplu vrednic de urmat* ar pute servi orĭ cărui stat tîněr drept *model de politică sobră*, care politică sobră va fi apreciată la noi tot'déuna în mod sincer și va întîmpina prevenienţa cea mai largă.

*Despre Grecia* exposeul vorbesce în mod elogios, relevând tendința consolidării ei pe terenul economic.

*Cheltuielile făcute cu expediția chineză* au fost acoperite prin indemnitatea, ce s'a dat Austriei.

*Convențiile comerciale,* ce se vor încheia peste $1^1/_2$ anĭ, vor trebui sě găséscă cele 2 state ale monarchiei în armonie completă.

*Relativ la pactul austro-ungar* Goluchovski și-a esprimat dorința, ca toțĭ factorii sě coopereze într'u crearea unei base comune, a unei concentrărĭ. Trebue sě se creeze *tariful vamal autonom* și sě se perfecționeze raporturile economice între *Ungaria și Austria.*

---

# Tinerimea nóstră.

(**Reflecsiunĭ.**)

Tinerimea nóstră, înțeleg studențimea universitară. Cât nu s'a vorbit și cât nu s'a scris pe acésta temă? Câțĭ nu i-au lăudat calitățile alese și virtuțile rare, și câțĭ nu i-au sbiciuit greșelile și pěcatele! Și câțĭ, în fine, n'au îndemnat'o la ispășirea pěcatelor și la cultivarea virtuților! Resultatul? Tinerimea a rěmas vecĭnic aceeașĭ: bună și rea, cultă și superficială.

Iţĭ vine a crede, că acéstă tinerime nu póte fi decât astfel cum este. Atuncĭ de ce atâta vorbă? Lăsați-o sě-șĭ facă cursul drumului sěu. S'o lăsăm dér! Și décă totușĭ mě ocup de cestiunea acésta — nefiind atât de naiv a crede, că voiu face eu, ceea ce n'au putut face alții — voiesc numai, ca unul, care m'am învîrtit destul în mijlocul ei, sě relevez unele momente mai caracteristice din lumea ei intelectuală, din sfera ei de gândire și din forța ei de inițiativă și acțiunĭ.

In general tinerimea nóstră nu póte fi acusată de neactivitate; din contră, activitatea ei e cât se póte de estinsă și variată: studiază. face politică. cultivă poporul și în legătură cu acésta redactéză și dirigéză foi, forméză corurĭ, aranjază concerte și petrecerĭ, face poesii de dragoste dedicate „*lor*“ și în fine Dumnedeu sfântul mai scie ce o mai fi făcênd din câte nu se dau publicității. Destul că lucréză vecĭnic.

Frumos și laudabil! Și totușĭ lumea asta cât este de ingrată, nu voiesce sě dea Cesarului, ce e al Cesarului, ci o judecă atât de aspru și diferit. Tinerimea nicĭ până adĭ nu șĭ-a putut elupta încrederea desěvêrșită a publicului. Da! căcĭ chiar în activitatea asta atât de intensivă și diversă, zace neîncrederea, bănuiala. Căcĭ pentru-ca în patru anĭ, cât staĭ la universitate sě poțĭ face tóte acestea, se pot presupune numai două hipotese: orĭ că tinerii noștri sunt genii, orĭ că — vorba aceea — fac din tóte câte ceva și din totul nimic. După cum dau eu cu socotéla noi nu suntem genii și prin urmare rěmâne a doua hipotesă, că facem de tóte și ne alegem cu nimica. Etă de ce:

Ar trebui sě fi deprins la o ordine esemplară, sě te scii stăpâni c'o rigóre ostășéscă și sě ai o rîvnă de muncă strămoșéscă, pentru-ca — folosind cei patru anĭ de dile cu pricepere — sě-țĭ poțĭ însuși o cultură temeinică și seriósă. Dér décă vom mai adauge, că astfel de calitățĭ sunt de tot rare și că studentul român, pe lângă studiile sale academice propriu dise, mai are datorința sě-șĭ învețe istoria, limba și literatura neamului sěu, vom înțelege pe deplin greutatea problemei, ce-i stă înainte. Căcĭ ce vor ajunge drepturile, filosofiile și sciințele nóstre. când adĭ — după 35 de anĭ de domnie ungurécă — am ajuns sě nu mai scim, care-i țéra Bârsei, Oltului, orĭ care-i trecutul și drepturile țěrei Ardealului, care-s drepturile, ce compet limbei și bisericei nóstre.

Ni-se pare, că hegemonia unguréscă dăinuesce de când e lumea, ni-se pare, că stăpânii dilei ar fi băștinașii și noi heloții. Pe poeții și scriitorii neamului nostru, adese-orĭ nu-i cunóscem nicĭ măcar după nume. Ar trebui sě ne crepe obrazul de rușine, când nu scim d. e. care e pseudonimul literar al reginei Elisabeta. orĭ cine a fost *Petru Maior*, patronul societății de lectură a studenților din Budapesta.

E just, acéstă nepăsare a nóstră e justificabilă până la un punct óre-care prin educațiunea tendențiósă primită în școlile unguresci, dér apoi acest fapt nu ne îndreptățesce a sta nepăsătorĭ mai târdiu, când venim la universitate. Te omóră indolența unora. Părinții și moșii noștri aveau până înainte cu anĭ 50 scólele dela Blașiu, dér ceilalțĭ, carĭ au învěțat carte în scolĭ strěine, ce făceau? Invěțau istorie, dragoste de neam și țéră, cumpět în judecată și îndrăsnélă în acțiunĭ din cronicĭ și letopisețe: cetiau pe Costin și Neculce, pe Șincai și Maior. Invěțau limba românéscă din Pan. Aron, Barac, orĭ Budai-Deleanul și erau Românĭ din creștet până în tălpĭ.

Noi adĭ, când avem „Tesaurele“ lui Papiu-Ilarian, Istoria lui G. Barițiu, Mihaiu Vitézul a lui Bălcescu, adeseorĭ nicĭ nu scim de ele, necum sě le mai fi cetit orĭ învěțat. Avem scrierĭ nouě de istorie de Onciul, Iorga, Tocilescu, Densușianu și Xenopol. Avem prosă frumósă în același Bălcescu, Odobescu, Creangă orĭ Ispirescu și Gane. Avem versurĭ frumóse românescĭ, cum alte n'o sě mai găsescĭ, în Alexandri, Eminescu și Coșbuc. Dér ce ne pasă nouě de toțĭ aceștia!

Scim câte ceva, uniții despre Ioan Inocențiu Clain orĭ Șuluțiu, neuniții despre Șaguna, dér nicĭ despre aceștia cât ar trebui. Adese-orĭ ne lipsesce până și cea mai absolut necesară orientare asupra organisațiunei nóstre bisericescĭ școlare. Ei bine, fără o cunoscință esactă a trecutului și a situațiunei presente, cum sě ne înțelegem drepturile și datorințele și cum sě ne creem aspirațiunĭ pentru viitor? Cu cunoscințĭ atât de șubrede despre noi și trecutul nostru, sě nu ne prindă mirarea, décă mai totdéuna orbecăm prin întunerec și décă în acțiunile nóstre de multe-orĭ ne ridiculisăm. C'o astfel de pregătire mancă ne începem carierele practice. Din acest defect pornesc tóte relele, ce ne róde pe toțĭ.

* * *

Cu o pregătire atât de strěină ne apucăm de acțiunĭ, de politică bună óră. Hulim tot ce au făcut până acuma înaintașii noștri. Ni-se pare. că politica urmată de ei a fost nu numai greșală, dér chiar pěcat. Influința mediului strěin și curentul „activist“ și „revisionist“ pornit în timpul din urmă — cu deosebire décă'l vedem pornit și de tinerĭ — ne scutesce a mai lua cartea trecutului în mână. Acest curent se potrivesce de minune cu ceea ce am învěțat și învěțăm dela strěinii-hegemonĭ. Sě nu fiu rěu înțeles. N'am avé nimic în contra convingerilor politice, ce le mărturisesce cine-va, atuncĭ când acestea ar fi convingerĭ și nu influințele unuia și altuia.

Pe de altă parte suntem îndrăsnețĭ și agresivĭ, unde nu trebue, și din contră lipsițĭ de curagiu și energie când am fi chiemațĭ sě-l dovedim. Trecutul e o dovadă eclatantă a acestei afirmărĭ.

Așa d. e. mai acum vre-o patru anĭ am *admoniat* comitetul central al „Asociațiunei“. pentru-că „primise“ un ofert óre-care dela guvern. Acum cu „*Corda Fratres*“, nicĭ nu s'a făcut interogatoriul celor acusațĭ pe nedrept, și deși ne sciam curațĭ și limpedĭ, „*doi inșĭ*“ s'au și grăbit la rector sě presinte scusele tinerimei întregĭ și sě-l vestéscă că tinerimea n'a făcut și nicĭ n'are sě facă nimic pentru „C. F.“ Ei bine, ce dovedesce acésta? Dovedesce lipsă de cumpět și energie. E frumos sě fi și cumpětat și îndrăsneț. La noi însě nicĭ una nicĭ alta. Și cu tóte acestea ne credem mai mult, decât suntem. ne atribuim calitățĭ, ce nu le avem.

Ne-am pornit sě cultivăm poporul, fără însě sě ne mărginim la o acțiune compatibilă cu modestele nóstre puterĭ. In loc sě ne fi alipit pe lângă despărțămintele „Asociațiunei“ și sub egida acesteia sě fi ținut în lunile de vară câte o disertație. orĭ prelegere poporală — ne am dat aere marĭ și ne-am aieptat la minunĭ. Astfel „convinșĭ“, că actualele foi de Dumineca nu sunt bune, ne-am pus noi sě redigem una ce-i dice „Poporul Român“. Ne-am pus sě facem noi aceea ce n'au făcut alții. Și ca redactor al acestei foi am pus pe unul, care a mai lucrat pe terenul acesta, am pus pe fostul colaborator intern la „Poporul“ tot din Pesta.

Un curent cu totului nou trebuia întrodus între tinerime. Trebuia mai întâiu sě ne cunóscem gradul de cultură și în limitele acestei culturĭ bine cunoscute, sě ne desfășurăm tóte planurile nóstre. De scăderile. pe carĭ le are acum tinerimea numai atuncĭ se va scăpa, când cel puțin o parte a ei va apuca pe altă potecă. Când aceștia își vor pune de scop: *muncă* și *cumpětare în plăcerĭ!* Aceștia mergênd pe calea apucată, sě caute a atrage rênd pe rênd și pe ceilalțĭ. Numai cu timpul se va pute face acésta. Dér atuncĭ nu vom mai găsi între tinerime elemenente heterogene în carĭ au secat *isvorul energiei* și *credința în viitor.* Atuncĭ conscența și demnitatea ca o candelă vecĭnic aprinsă, ne va lumina calea binelui, a progresului și a bunei înțelegerĭ... Atuncĭ!!!... Dér când va fi?

Budapesta.

— a.

---

# Sinodul archidiecesan din Sibiiu.

***Sibiiu**, 25 Aprilie v.*

*Ședința III. Miercurĭ 24 Aprilie st. v.*

Ședința s'a deschis prin presidiul ordinar, I. P. Sa archiepiscopul și metropolitul I. Mețianu la órele 10 a. m. și a decurs fără vre-un incident mai remarcabil până la $12^1/_2$. Raportul special e următoriul:

Protocolul ședinței premergětóre, cetit de notarul Dr. Ioan Radu, după unele amplificarĭ și modificărĭ neînsemnate se verifică. Se acórdă apoi concediu pe durată de 5 dile deputaților Dr. Ioan Șenchea și Dr. Aurel Muntean. In rêndul esibitelor întrate, petiția preotului din Geaca Ioan Pașca, pentru a i-se regula dotația dela stat, sě dă comisiunei petiționare.

**Rapórtele comisiunilor.**

*Comisia financiară.* Raportor Arseniu Vlaicu referéză asupra raportului general al consistorului despre afacerile epitropescĭ. Din raportul Consistorului se constată un progres îmbucurător cu privire la averea archidiecesei, cuprinse în fondurĭ, fundațiunĭ și hârtii de valóre. Partea raportului în care se arată starea acestora, sě ia spre scire fiind raportul tipărit și împărțit între membrii sinodului. Pentru a eternisa numele acelor binevoitorĭ, carĭ în decursul anului au făcut donațiunĭ pe séma bisericei în scop cultural național, las sě urmeze consemnarea lor:

In decursul anului 1901 s'au făcut în favorul fondurilor și comunelor nóstre bisericescĭ mai multe darurĭ.

Remarcăm cele mai considerabile între ele:

*a*) Maria *Baboia* măritată Sonderegger din Sibiiu a creat o fundațiune de 10,000 cor. pentru acoperirea trebuințelor culturalĭ ale archidiecesei.

*b*) Constantin de *Sleriu* a donat bisericei din Brașov Cetate 6000 cor. pentru ajutorarea věduvelor sěrace de acolo.

*c*) Eufrosina G. *Ioan*, bisericei din Brașov Cetate 6000 cor., tot în scopul ajutorării věduvelor de acolo.

*d*) Bucur *Popa* din Sělişte pentru fondul cultural de acolo 2200 cor.

*e*) Rosalia George *Sabó* din Roșiamontană un loc în preț de 3200 cor. pentru acoperirea salariului învěțătoresc dela școla nóstră confesională de acolo.

*f*) Alexandru *Sighiartău* capelan în Ciceu-Poeni, tractul Deșului, 404 cor. în scopul zidirei unei bisericĭ noue în parochia sa.

*g*) Simeon *Boșok* din Sânger tractul M.-Oșorheiului, bisericei de acolo o casă și grădină în valóre de 2000 cor.

*h*) Ioan *Oțetea* din Retisdorf, 2 jugere de pămênt pentru înfrumsețarea bisericei de acolo.

*i*) Maria *Aisěr* din Făgăraș, o casă, curte și grădină pentru scopurile culturalĭ ale bisericei nóstre de acolo.

Fapta lor nobilă servéscă de îndemn și altora.

*Comisia organisătóre.* Referent Partenie *Cosma.* Consistoriul archidiecesan a presentat sinodului un proiect constătător din 32 §§-ĭ prin care se norméză și fixéză agendele esactoratului. De óre-ce proiectul Consistorului nu are în vedere numai afacerile esactoratului,—după cum dice în titlu, — ci și a-le cassei, și de óre-ce în alcătuirea §§-lor nu se observă un sistem óre-care, comisiunea a elaborat pe basa proiectului presentat de Consistoriu, un nou proiect, în care tóte agendele privitóre la esactorat și cassă se cuprind în 16 §§-ĭ. Referentul P. Cosma cetesce noul proiect în întregiune, și se primesce atât în partea lui generală, cât și specială, avênd a fi pus în practică, ér Consistorul la anul sě raporteze asupra practicabilității lui. Deputatul Victor Tordășianu a vorbit contra.

Referentul I. *Preda* presentéză raportul Consistorului archidiecesan, prin care s'a regulat salariul oficianților consistorialĭ de cl. II-a, Victor Tordășian, Petru Ciora și Demetriu Câmpean: Printr'un conclus al sinodului din anul trecut, salariul unui funcționar din clasa a II s'a hotărît astfel: salar fundamental 700 fl. banĭ de cuartir 150 fl. și cuincuenaliile după salariul fundamental. Când s'a întrodus dispoziția acésta, numiții funcționarĭ aveau deja un salar mai mare, ca cel statorit cu 700 fl. Cer decĭ, ca sĕ li-se recunóscă salariul avut, la care după multă trudă au ajuns, precum și cuincuenaliile cuvenite. In jurul acestei cestiunĭ se încinge o discuție mai lungă. și în urmă se primesce propunerea comisiunei, în sensul căreia: funcționarilor Petru Ciora și Victor Tordășan li-se recunósce salariul de 900 fl., ér archivariului Dem. Câmpean salariul de 800 fl. Fie-căruia banĭ de cuartir 150 fl. și cuincuenal, după salariul fundamental statorit cu 700 fl. începênd cu 1 Ianuarie 1901, când s'a întrodus noul regulament. Pentru trecut nu li-se recunósce dreptul la cuincuenal, fiind-că succesive li-s'a tot urcat salarul.

Urméză *raportul Consistoriului* prin care se promovéză abdicerea vrednicului asesor din senatul bisericesc Zach. Boiu. Despre abdicerea acestui vechiŭ dignitar, care în curs de 40 de anĭ cu demnitate a representat biserica, sĕ ia act, aducêndu-i mulțumite pentru serviciile prestate bisericei sale. Postul vacant se va întregi în cursul sesiunei, ér pensionarea fostului asesor rĕmâne sĕ se reguleze prin Consistoriu. Noul asesor va întra în funcțiune numai după regularea pensionării.

Ședința proximă se anunță pe Joi la 9 óre a. m.

Rip.

## SCIRILE DILEI.

— 26 Aprilie v.

**Pelerinaj la mormêntul lui I. Popescu.** Ni-se scrie din *Bêrlad*, cu data de 7 Maiŭ n.: „Invĕțătorii tutovenĭ, fiind aci la conferențele anuale, cei din prima promoțiune ai școlei normale-mumă, creațiunea în vecĭ regretatului *Ioan Popescu*, au luat și esecutat laudabila inițiativă a unui pelerinaj la mormêntul ilustrului defunct, procedându-se în modul următor: Adĭ diminéță la órele opt și ceva, cortegiul format la școla Nr. 2 de băieți, unde se țin conferințele, se puse în mișcare în ordinea următóre: In frunte un respectabil părăstas, dus de 2 ómenĭ, imediat urma corul normaliștilor institutori, apoi membrii familiei, prietenilor și foștii elevĭ normaliștĭ așeđați toți câte patru în rênd. Când am ajuns în piața Sf. Ilie corul a început sĕ cânte un imn funebru, cu care am întrat în strada „Paloda“ până la Bistrițanu și de aci prin piața domnéscă până la cimitir. — Aicĭ erau deja sosiți o delegațiune a normaliștilor învĕțătorĭ cu drapelul școlei, d-l Onișor, director, cu dómna, d-l Bistrițanu farmacist cu d-na și cu d-șóra Lenuța, d-l Chenciu, senator, toți ginerĭ ai repausatului. Panachida a oficiat-o protoiereul Antonovicĭ asistat de preoții Carp și Cosma și diaconul Albu. Institutorul S. Mironescu a ținut un discurs, la care a rĕspuns din partea familiei d-l Chenciu. — *L. H.* director și institutor onorific.

**Mandatul din Deva.** In urma numirii lui *Barcsay* Kalman de fișpan al comitatului Hunedóra, mandatul din Deva rĕmâne vacant. Unul dintre aspiranțĭ la acest mandat este inspectorul de școle și mare șovinist *Bélky* Lajos, care astă-tómnă își încercase norocul și la Brașov. Réthy își va ține Duminecă vorbirea-program.

**Esamen.** Din Budapesta primim scirea, că d-l Ioan *Lăpĕdat*, stud. fil., și-a făcut esamenul fundamental la universitatea de acolo.

**Cărți de rugăciuni pentru armată.** P. S. S. Archiereul Nifon N. Ploeșteanu, vicarul Mitropoliei, a dăruit în numele d-lui Iorgu Dumitrescu, cu a căruia cheltuială le-a tipărit, 1500 esemplare din cartea de rugăciuni pentru corpurile de trupă din armata română.

**Bóla Reginei Wilhelmina.** „Patriotului“ i-se scrie din Amsterdam: In ultimele sĕptĕmânĭ, marele nostru centru comercial pare a neglija transacțiunile de bursă, principala lui preocupație fiind mersul bólei tinerei Suverane. E într'adevĕr vrednică de admirat acéstă simpatie unanimă, pornită dela ómenĭ de afacerĭ, spre plăpânda creatură, pe care sórta a adus'o la o vîrstă așa de fragedă pe tronul țĕrei. In tóte conversațiile, aibă ele obiecte cât de disparate, se aduce vorba și despre starea Suveranei, care se chinuesce pe patu-i de durere. Scirile din Haga sunt așteptate cu nerăbdare și agențiile telegrafice sunt literalmente asediate de diminéța până la miedul nopții. In dilele din urmă îngrijirile populațiunei au luat un caracter mai alarmant. La fie-ce pas, în stradă, dai peste câte-o figură consternată; décă, din întêmplare, întrebĭ causa, ți-se rĕspunde cu un gest desperat: „Dumnedeu scie, ce se va alege din iubita nóstră Regină!“ Te înduioșéză atâta durere manifestată de ómenĭ, carĭ nu sciu decât de afacerĭ. Judecând după starea spiritelor de aci, îțĭ poțĭ face idee de ce trebue sĕ fie la Haga, cu deosebire, și în tóte cele-lalte localitățĭ din țéră. Compătimirea pentru suferințele Augustei bolnave e unanimă. Toțĭ deplâng sórta acestei tinere femei, care, la o vîrstă când altele nu cunosc decât plăcerile vieței, ea, sĕrmana a avut deja atâtea încercări dureróse. Superstiția poporului de jos vede și de astă-dată persecuțiunea unei mânĭ nevĕdute. Poporul simplu relevéză tóte incidentele, carĭ au marcat fasa din urmă a vieței de până acum a Reginei. Căsătoria din dragoste a „micei“ Wilhelmina — cum i-se spune — nu i-a prea adus plăcerĭ. Bóla de acum, care îi pune în primejdie viéța, pune vîrf chinurilor sufletescĭ și fisice îndurate cu atâta stoicism. Nu scim aci ce-i reservéză sórta; fapt e că toțĭ, într'o comuniune de sentimente, tremură pentru viéța nefericitei Regine“.

**Numire.** Ministrul de justiție a numit pe cancelistul Blasiu *Dimitrescu* dela tribunalul din Arad, diriginte de cancelarie la acelașĭ tribunal.

**Principele bulgar în pericol.** Din Sofia se depeșéză, că principele Ferdinand, când se ducea în trăsură deschisă pentru a asista la inaugurarea sesiunei sobraniei, a fost un moment într'un mare pericol, care din norocire n'a avut urmărĭ. Calul unui oficer de escortă, spăriindu-se a sărit în trăsură, apoi a cădut îndĕrĕt trăgênd după sine și pe cavaler, care fu grav rănit. Principele și-a continuat apoi drumul la Sobranie, unde și-a cetit mesagiul.

**Scirĭ din Rusia.** Țarul Nicolae a conferit ministrului italian de interne Giolitti ordinul St. Sanislau cl. I pentru serviciile, ce Giolitti le-a făcut Rusiei. Distincția s'a făcut la propunerea ambasadorului rusesc din Roma. Nimenĭ nu póte sĕ spună, carĭ sunt meritele lui Giolitti față de Rusia. — *Cabinetul negru* operéză strașnic pe întréga frontieră rusésca. De când mișcarea revoluționară se întinde, oficiile postale dela graniță au primit ordin, că tot *a doua* scrisóre sosită din streinătate, sĕ se desfacă. — Președintele *Krüger* a adresat dilele acestea Țarului o scrisóre în care, după afirmările cercurilor curții, bĕtrânul president își esprimă dorința de a face Țarului o visită.

**Dramă familiară.** Agricultorul Francisc Bacsó în etate de 50 anĭ din Oroszka era căsĕtorit a doua-óră cu frumósa Elisa Csatlós, care era numai de 26 anĭ. Nu de mult se întórse acasă dela armată fiul lui Bacsó, care începu relații nepermise cu muma vitregă. Bĕtrânul Bacsó convingêndu-se despre acésta, a tăiat gâtul nevestei sale, când dormia, cu briciul, ér pe fiul sĕu îl omorî cu un glonț de pușcă. După acésta s'a presentat singur la gendarmerie, denunțându-și faptele.

**Ucigașul lui Sipiaghin.** Din Petersburg se anunță, că ucigașul fostului ministru rusesc de interne Sipiaghin, studentul *Balmasew* va fi judecat de tribunalul marțial într'una din dilele acestea.

**Țarul pentru Muntenegru.** Din Petersburg se vestesce, că Țarul Nicolae a dăruit Muntenegrului o sumă mai însemnată de banĭ spre scopurĭ de înarmare.

**Fómetea în Siberia.** Din St. Petersburg i-se depeșéză unui diar din Berlin, că țĕranii din mai multe comune din districtul Torusk au năvălit asupra magasinelor de deposite de cereale și le-au jefuit. Agenții poliției, carĭ încercaseră a-se opune, au fost masacrați de cătră țĕranii flămândĭ. Miseria este înspăimîntătóre. Un numĕr mare de țĕranĭ au murit de fóme în aceste ținuturĭ.

**Cutremure de pămênt.** In sudul Franciei și nordul Spaniei s'au întêmplat dilele acestea marĭ cutremure de pămênt, carĭ au făcut sĕ se dĕrîme bisericĭ și multe case. Marĭ bolovanĭ de piétră s'au prăvălit din muntĭ sdrobind tot în calea lor.



## Statistică.

Din publicațiunile oficiului statistic al țĕrii de pe luna Martie luăm următórele date:

*Mișcarea populației.* In luna Martie s'au născut copii vii în țĕrile corónei ungare: 69,229. Nascerĭ mórte 1535. Au murit în etate mai mică de 7 anĭ: 23.986, mai marĭ de 7 anĭ: 25211 copii. Plus-ul nascerilor a fost decĭ: 20.032. Cele mai multe nascerĭ au fost relative dincolo de Tisa (adecă după socotéla nóstră: *dincóce*), cele mai puține: dincolo de Dunăre. In orașele Comorn, Baja, Timișóra și Panciova au fost mai multe casurĭ de mórte, decât nascerĭ.

*Statistica căsĕtoriilor.* In luna Martie s'au încheiat 9163 căsĕtorii. Cei mai mulțĭ s'au însurat în comitatul Clușiului și în orașul Sătmariu, cei mai puținĭ în comitatul Arva și în orașele Șemnițĭ și Belabánya. In aceste două orașe nu s'a încheiat nicĭ o căsĕtorie. Numĕrul căsĕtoriilor mixte a fost de 1224, dintre carĭ 45 încheiate între *creștinĭ* și *jidovĭ* și anume în 18 casurĭ a fost mirele creștin, în 27 casurĭ jidov.

## Dare de sémă și mulțămită publică

*dela concertul tinerimei române din Oradea-Mare.*

(Fine.)

Colecta Nr. 70. Colectant D-l Dr. Emil Babeș Budapesta 10 cor.

Colecta Nr. 72. Colectantă: D-șóra Aurora Balta, Beregsĕu: Emanuil Ungurean advocat Timișóra 6 cor. Ioan Teodorovicĭu Timișóra 4 cor. Dr. Cornel Nicora advocat Timișóra 4 cor. D-na Auser Beregszó 1 cor. Marióra Glodan Beregseu 1 cor. Aurelia Rosenfeld Beregseu 1 cor. Aurora Balta 4 cor. Suma totală 21 cor.

Colecta Nr. 73. Colectant D-l Dr. Nestor Oprean S. Miclaușul Mare 10 cor.

Colecta Nr. 75. Colectantă D-șóra Victoria Russu Utvin. Dr. Traian Puticiu protopop Timișóra 4 cor. Vaț Balint proprietar mare Utvin 4 cor. Becsi Gedeon proprietar în Parcza 5 cor. Feiler Alfred veterinar Timișóra 1 cor. Dr. Aurel Cosma advocat Timișóra 4 cor. Dr. Gergiu Adam advocat Timișóra 4 cor. Dr. Savu Marczell 3 cor. Dr. Valeriu Mezin advocat Timișóra 4 cor. Alesandru Buibaș Timișóra 2 cor. X. Y. 10 fil. Căpitan N. Ionescu Timișóra 4 cor. Niculae Groza paroch S. Michail român 3 cor. Victor Russu preot 3 cor. Suma totală 41 cor. 10 fil.

Colecta Nr. 77 Colectant: D-l Iosif Vaina Zsáka Familia Vaina 20 cor.

Colecta Nr. 78. Colectantă D-na Valeria Hetco Orade; N. N. 10. cor. N. Iuhász canonic 2 cor. Valeriu Hetcu 4 cor. Suma totală 16 cor.

Colecta Nr. 80. Colectant D-l Valeriu Liuba Orade, Ioan Goja 5 cor. Nicolau Zigre advocat Orade 10 cor. Teodor Kővári preposit 6 cor. Dr. Cornel Nyeș 10 cor. Moise Nyes 10 cor. Esc. Sa. Michail Pavel episcop 20 cor. Ioan Papp protonotar com. 16 cor. Petru Pantea 5 cor. Dionisiu Poynar jude la tabla reg. din Orade 20 cor. Pavel Fașșie jude la tribunal Orade 10 cor. Artemie Sarkadi canonic 40 cor. din biletele rĕscumpărate 22 cor. Suma totală 204 cor.

Suprasolvirĭ am primit încă dela următorii marinimoșĭ: George Popp de Basescĭ 20 cor. Dr. Iosif Gall memrbu casei magnaților Lucurețĭ 20 cor. „Bihoreana“ 20 cor. Prea-sfinția Sa Dr. Demetriu Radu episcop Lugoș 10 cor. D-l Alesandru Mocsonyi Birchiș 10 cor. Gavril Blaga notar cerc. Sêrbĭ 10 cor. Moise Bocșan protopop Curticĭ 7 cor. Vasilie Mangra vicar 6 cor. Dr. Nicolau Oncu Arad 5 cor. Marcu Păscuțiu, protop. Șiria 5 cor. „Fortuna“ Radna 4 cor. Iuliu Barczány de Barczánfalva Macau 4 cor. Mih. Many Orade 4 cor. George Popovicĭ maior Brașov 4 cor. Dr. Georgiu Drimba cand. de adv. 4 cor. Făgăraș. Ștefan Todor papoch în Tașad 4 cor. „Oița“ Bucurescĭ 4 cor., 50 fil., (5 lei). Suma totală 141 cor., 38 fil.

Séra la cassă au suprasolvit următorii Domnĭ și Dame: Iosif Roman advocat Orade 40 cor. N. N. 16 cor. N. N. 16 cor. Nicolau Rocsin protopop Tincu 16 cor. Toma Pacală protopop Orade 10 cor. Dr. Florian Duma advocat Orade 10 cor Dr. Coriolan Popp director la banca „Bihoreana“ 10 cor. George Sfurlea paroch Cehei 10 cor. Ioan Rocsin S. Keresztur 10 cor. D-rd Aurel Zigre 8 cor. Nicolau Popp director de finanță 6 cor. D-șóra Frida Zeiterer K. Apáti 6 cor. D-na Veturia Oncea B. Lazur 6 cor. Dr. Nicolae Popovicĭ, medic Orade 6 cor. Clemente Hossu cassar la banca „Bihoreana“ Orade 5 cor. Ioan Genț protopop Orade 5 cor. Dr. Iustin Pop advocat Tinca 5 cor. Iosif Moldovan paroch Urtiteag 5 cor. Dr. George Popovits protomedic com. 5 cor. George Crainic notar Nogiorid 5 cor. Ponoran Lukács Orade 4 cor. Andrei Horvat paroch 4 cor. Vasilie Plaștin 2 cor. Ioan Pop preot militar 2 cor. Iosif Diamandi contabil la „Bihoreana“ 2 cor. Gavril Maroș 2 cor. Georghe Popp archivar consist. 2 cor. Dr. Victor Porutiu Clușiŭ 1 cor. Teodor Bonța 1 cor. Mantuer 20 fil.

Biletele s'au rĕscumpĕrat séra la cassă în valóre de 359 cor.

După detragerea speselor a rĕmas un venit curat de 310 cor. 07 fil., care sumă s'a depus la „fondul de ajutorare a tinerilor lipsițĭ.“

*Oradea-mare* la 9 Aprilie 1902 st. n.

Pentru tinerime:

*Valeriu Liuba* președinte, *Victor Merca* cassar, *Ioan Cosma* și *Vasile Babi* controlorĭ.

N.B. Colectele, care lipsesc, séu ni s'au trimis fără resultat, séu nu s'au trimis încă.

## ULTIME SCIRI.

**Londra**, 9 Maiŭ. Salisbury a ținut erĭ un discurs la banchetul ligei Primrose, căutând a legitima rĕsboiul contra Burilor. Vorbind despre pace a dis, că după atâtea sacrificii aduse de Anglia, ea trebue sĕ-și păstreze demnitatea și sĕ se asigure pentru viitor.

NECROLOG. Crunt cercațĭ de nemilósa sórte, facem cunoscut rudeniilor, amicilor și cunoscuților, că fiica respective sora nóstră **Elisabeta Muntean**, absolventă de pedagogie și învĕțătóre la școla confesională din Deal (tractul Sebeșului), după grele suferințe de 14 dile, și împărtășită cu sfintele taine ale muribundilor, și-a dat blândul suflet în mânile Ziditorului Marțĭ în 23 Aprilie (6 Maiŭ) a. c. la $1\frac{1}{2}$ óre după amiadĭ, în frageda etate de abia 18 anĭ. Rĕmășițele pămêntescĭ ale scumpei defuncte se vor aședa spre odihna vecinică, Joi în 25 Aprilie (8 Maiŭ) la 2 óre după amiadĭ. în cimiterul bisericei gr. or. din Turnișor (lângă Sibiiu).

*Turnișor*, la 23 Aprilie (6 Maiŭ) 1902.

Văd. Paraschiva Muntean, ca mamă; Ioan cleric absolut, ca frate; Paraschiva m. Duca, Maria m. Părău, Ana m. Smunchin, și Elena contabilă la institutul tipografic în Sibiiu, ca surorĭ.

*Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.*
*Redactor responsabil: Traian H. Pop*

Sz. 3134—1902.
tkvi.

## Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jrbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy Brenes George Sarica végrehajtatónak Rohat Iouescu végrehajtást szenvedő elleni 42 korona tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság) területen levő vajda teleki Récse határán fekvő a vajda teleki récsei 111 sz. tljkvben és időközben az 1304 tljkvben átirt:

| | | | |
|---|---|---|---|
| 220, 221 hrsz égész ingtlra | 374 kor. | 2503 hrsz. egész ingtlra | 36 kor. |
| 1236 „ „ „ | 14 „ | 3727 „ „ „ | 168 „ |
| 1928 „ „ „ | 31 „ | 3909 „ „ „ | 71 „ |
| 2098 „ „ „ | 19 „ | 3993 „ „ „ | 14 „ |
| 2102 „ „ „ | 08 „ | 4205 „ „ „ | 11 „ |
| 2109 „ „ „ | 10 „ | 4210 „ „ „ | 06 „ |
| 2151 „ „ „ | 18 „ | 4270 „ „ „ | 15 „ |
| 2164 „ „ „ | 09 „ | 5328 „ „ „ | 57 „ |
| 2913 „ „ „ | 11 „ | 1818/20 „ „ „ | 34 „ |
| 2959 „ „ „ | 16 „ | 4981/6 „ „ „ | 07 „ |
| | | Összesen . . . . . . . . . . . . . | 899 kor. |

ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeite, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902 évi Junius hó 20-ik napján délelőtt 9 órakor** Vajda teleki récsén megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi márczius hó 27-ik napján.

**A. kir. járásbiróság mint tlkönyvi hatóság.**

Schupiter,
kir. aljbiró.

(2 - 3.)

### Cursul la bursa din Viena.
Din 8 Maiu n. 1902.

| | |
|---|---|
| Renta ung. de aur 4% . . . . . | 120 50 |
| Renta de corone ung. 4% . . . | 97 75 |
| Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% . | 121.— |
| Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%. | 101.— |
| Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis. | 121.— |
| Bonurĭ rurale ungare 4% . . . . | 97.85 |
| Bonurĭ rurale croate-slavone . . . | 97 — |
| Impr. ung. cu premii . . . . . | 205. – |
| Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin . | 163.25 |
| Renta de argint austr. . . . . . | 101.7? |
| Renta de hârtie austr. . . . . . | 101.65 |
| Renta de aur austr. . . . . . . | 120.55 |
| Losurĭ din 1860. . . . . . . . | 152.50 |
| Acții de-ale Băncei austro-ungară . | 16 01 |
| Acții de-ale Băncei ung. de credit . | 685.— |
| Acții de-ale Băncei austr. de credit . | 670.— |
| Napoleondorĭ . . . . . . . . | 19.10 |
| Mărcĭ imperiale germane . . . | 117.42½ |
| London vista . . . . . . . . | 240.67½ |
| Paris vista . . . . . . . . . | 95.52½ |
| Rente austr. 4% de corone . . . | 99.65 |
| Note italiene . . . . . . . . | 93.50 |

### Cursul pieței Brașov.
Din 9 Maiu n. 1902.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnota rom. | Cump. | 18.98 | Vênd. | 19.02 |
| Argint român. | „ | 18.40 | „ | 18.44 |
| Napoleond'orĭ. | „ | 19.— | „ | 19.10 |
| Galbenĭ | „ | 11.30 | „ | 11.40 |
| Ruble R sescĭ | „ | 126.— | „ | 127.— |
| Mărcĭ germane | „ | 58.50 | „ | —.— |
| Lire turcescĭ | „ | 10.72 | „ | —.— |
| Scris. fonc. Albina 5% | | 100.— | „ | 101.— |



Nr. 7322—1902.

## PUBLICAȚIUNE

**despre pregătirea catastrului de dare pentru pământ.**

Direcțiunea reg. ungară pentru Catastru, a cărui reședință este în Clușiŭ, a trimis pe d-l comisar de Catastru Adolf Barthl, ca sĕ facă lucrările trebuinciόse pentru **înființarea unui catastru nou despre darea de pământ**

Acest domn va începe dilele acestea lucrările sale în orașul nostru Brașov.

Aducem acésta la cunoscința tuturor proprietarilor de pământ, carĭ au primit prin comasație astfel de parțele de pământ, carĭ dela primirea acelora încócĭ **le-au împărțit între mai mulțĭ proprietarĭ.**

Tot-deodată provocăm pe aceștĭ proprietarĭ, **ca sĕ documenteze** înaintea numitului domn comisar, — fie cu documente séu cu eventuale schițe ce s'ar fi luat despre împărțirea parcelelor — în ce mod s'a făcut împărțirea pământului din acele parcele și pentru-ce soiŭ de cultură s'au destinat acelea.

Fiind-că consemnarea corectă a datelor recerute pentru înființarea unui catastru de dare fără greșelĭ este de importanță vitală și pentru proprietariĭ de pământ, de aceea provocăm pe toțĭ proprietariĭ de pământ, sĕ dea d-lui comisar de catastru, care funcționeză ca prețuitor, orĭ-ce deslușire ar cere și într'un mod de tot consciențios și deplin orientator.

Brașov, în 5 Maiu 1902.

518,1—2. *Magistratul orĕșenesc.*



2?64 - 1902
végrh. szám.

## Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a brassói kir. törvényszék 1902 evi 667 számu végzése következtében Dr. Motoc Nicolae fogarasi ügyvéd által képviselt „Furnica“ fogarasi takarék-pénztár javára Cornila Ion és társai zernesti lakósok ellen 320kor. s jár. erejéig 1902 évi Aprilis hó 10-n foganatósitott kielégitési végrehajtás utján le foglalt és 610 kor. becsült következő ingóságok, u. m. ökrök, tehenek, széna stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Zernesti kir. járásbiróság 1902-ik évi V. 37/2 számu végzése folytán 320 kor. tőkekövetelés ennek 1901 évi Julius hó 30 napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 71 kor. 35 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig Zernesten Dobrea Todor házánál leendő eszközlésére **1902 Május hó 16 napjának délelött 10 órája** határidoül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozok oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingoságok az 1881. évi LX t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellet, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat másak is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik

Kelt Zernesten, 1902 évi Május hó 1 napján.

HUSZAR VILMOS,
kir. bir. vegrehajtó.

517,1—1.